

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis

Antehac ex probatis Auctoribus breviter concinnata

Busenbaum, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1707

Q. 69. An scrupuli sint utiles.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42634

nibus dubitandi, & impotentia dissolvendi. 7. Oc-
cultas superbia, ob quam aliquis non vult se submit-
tere iudicio & directioni alterius: 8. Actio de se
non mala cum timiditate sæpius repetita, sic enim
magis intimidatur animus, & tandem cedit impru-
denti timori. 9. Pusillanimitas & dejectio animi,
ob quam quis nescit timores contemnere. 10. Ni-
mia sollicitudo cavendi omne id, quod habet spe-
ciem mali, dum enim continuò sibi inclamat, cave
peccatum, cave tibi, seipsum sine causa intimidat.
11. Voluntas Dei, qui sæpe immittit, vel ad punien-
da peccata, præsertim superbiam, vel ad instruen-
dum hominem, ut sciat compati & dirigere simili
malo afflictos, vel ad excutiendam tepiditatem in
servitio Dei, vel denique ad majus ejus meritum.

513 Q. 69. *An scrupuli sint utiles.* R. Sunt partim
utiles, partim noxii:

§. I. Utiles sunt; 1. quia juvant ad emundan-
dam conscientiam; hinc homo, qui in vita scrupu-
losus fuit, in morte solet abundare maximis conso-
lationibus, etiam ex recordatione, quòd conscien-
tiam semper conatus sit habere mundam. 2. Juvant
ad reddendum hominem in actionibus suis cautum,
ne offendat Deum; item faciunt attentum & sollici-
tum, ut omnia ad Deum dirigat. 3. Plurimum fa-
ciunt ad internam humiliationem, videt enim scrupu-
losus, quàm miser sit, quàm parum prudens: de-
inde cogitur per angustias suas se suaque omnia ape-
rire alteri; debet abdicato proprio iudicio alienum
sequi, & facere, quod jubet alter. 4. Multum con-
ducunt ad hoc, ut quis suo tempore possit alios diri-
gere & juvare, vix enim bene diriget scrupulosum,
qui scrupulos non senserit, unde quos Deus præor-
dinat ad alios suo tempore juvandos, solet eos prius
in illis exercere, ut sciant compati, & practicè nove-
rint;

runt, quomodo sit scrupuloso, quem maximè torquet illa cogitatio, quòd putet neminem scire, quomodo ipsi sit. 5. Juvant ad magnum meritum, quidquid enim agunt scrupulosi, ideo agunt, ne displiceant Deo, sicque puram semper intentionem habent: deinde pro Deo non offendendo patiuntur gravissimè, mallentque sæpe mortem, quàm ejusmodi angores ferre; sicque Deus, sine peccato tyrannorum, facit eos sibi Martyres esse: & hæc scrupulosis solatio esse debent.

*Vide lib. 6.
p. 2. n. 1913*

§. II. Scrupuli sunt noxii, in primis corpori, quia 514
destruunt valetudinem, attenuant caput, sæpe redigunt hominem ad insaniam, vitam sæpe abbreviant, deinde animæ, quam reddunt intricatam, desolatam, perplexam, quandoque desperabundam; confundunt intellectum, judicandi vim perturbant, sæpe totum hominem insignibus talentis præditum reddunt ad omnes functiones ineptum: præterea impediunt multa bona opera, prodigunt tempus multis vanis ac inutilibus cogitationibus &c.

Q. 70. *Quandoam aliquis judicari debeat* 515
scrupulosus. R.

§. I. Maximâ hinc circumspeditione est opus, nam aliqui sæpe putantur esse scrupulosi, qui non sunt: *Scrupulosi verè tales paucissimi sunt, inquit Eliz. l. 8 q. 16. §. 3., sed stultus mundus timorem Domini scrupulos vocat & conscientias fascinat: è contrà tamen aliqui sunt scrupulosi, & non putantur esse.*

§. II. An aliquis, qui meticulosæ conscientiaë est, 516
sit scrupulosus necne, communiter judicare non potest meticulosus ipse, sed judicium relinqui debet viro docto, probo ac prudenti, qui in tractandis conscientiaë aliquam experientiam habeat; tales enim meticulosi per suas anxietates turbantur, quominus rectè judicent, maximè in rebus propriis, in quibus
homi-